

2023-09-04

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr KFKS-2023-00360

Politikerinitiativ – Motverka folkbokföringsbrott

Politikerinitiativ den 5 april 2023 från Filip Wiljander (M), Gunilla Grudevall-Steen (L) Karin Teljstedt (KD) och Emma Eide (C)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens trygghetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen ger stadsledningskontoret i uppdrag, som en del av kartläggningen av kommunens arbete med att förebygga välfärdsbrottlighet, att inkludera:

1. Göra en genomlysning av hur Nacka kommuns verksamheter förstår och arbetar med lagen 32 c § Folkbokföringslagen. Genomlysningen ska ge svar på vad vilket ansvar och skyldigheter kommunen och dess verksamheter har utifrån lagen.
2. Upprätta en rutin för kommunens verksamheter i hur de ska följa och tillämpa 32 c § Folkbokföringslagen som en del av det förebyggande arbetet med välfärdsbrottlighet. Rutinen ska ha i syfte att kommunens alla enheter systematiskt efterlever lagkravet och rapporterar till Skatteverket då felaktigheter uppdagas. Detta i enlighet med beslutet i KS 230612, Kartläggning av Nacka kommuns arbete mot välfärdsbrott och otillåten påverkan., Dnr: KFKS-2023-00368. Se bilaga 1.

Sammanfattning av ärendet

I ett politikerinitiativ från Filip Wiljander (M), Gunilla Grudevall-Steen (L), Karin Teljstedt (KD) och Emma Eide (C) föreslås att det ska göras en genomlysning av hur Nacka kommuns verksamheter arbetar med att lagkravet enligt 32 c § Folkbokföringslagen följs. Även förslag på åtgärder så att kommunens alla enheter systematiskt efterlever lagkravet och rapporterar till Skatteverket då felaktigheter uppdagas ska tas fram.

Ledningsstaben har berett ärendet och bedömer att förslagen kan hanteras inom ramen för den kartläggningen av kommunens arbete med att förebygga välfärdsbrottlighet som ledningsstaben ska genomföra.

Förslagen i politikerinitiativet

Politikerinitiativet lämnades in vid kommunstyrelsens trygghetsutskotts sammanträde den 5 april 2023 av Filip Wiljander (M), Gunilla Grudevall-Steen (L), Karin Teljstedt (KD) och Emma Eide (C).

I initiativet föreslås stadsdirektören får i uppdrag att:

1. Göra en genomlysning av hur Nacka kommuns verksamheter arbetar med att lagkravet enligt 32 c § Folkbokföringslagen följs.
2. Föreslå åtgärder så att kommunens alla enheter systematiskt efterlever lagkravet och rapporterar till Skatteverket då felaktigheter uppdagas.

Ledningsstabens utredning och bedömning

Bakgrund

Felaktig folkbokföring är inte bara ett brott i sig utan används också som ett verktyg för att begå andra brott, vilket leder till utbetalning av tiotals miljarder årligen felaktigt från de offentliga transfereringssystemen. För att kunna dömas för folkbokföringsbrott måste personen ha handlat med uppsåt (1 kap. 2 § BrB). Det kopplas ofta till grov organiserad brottslighet, och för att bekämpa kriminella gäng måste felaktig folkbokföring stoppas. Uppskattningsvis finns det cirka 200 000 personer som felaktigt är folkbokförda i Sverige, och detta sker ofta medvetet för att få otillåtna förmåner. Exempelvis kan skenseparation användas för att erhålla bostadsförmåner och ekonomiskt bistånd. Andra exempel inkluderar personer som bor utomlands men behåller hyreskontrakt och bidrag i Sverige samt myndiga barn som registrerar sig på annan adress för att bevara föräldrarnas bidrag. Felaktig folkbokföring försvårar också offentliga tjänster då det blir svårt att leverera välfärd baserat på faktiska behov. För att lösa problemet föreslås att myndigheter bör samarbeta genom rapportering och att lagen om underrättelse kring felaktig folkbokföring bör tillämpas mer systematiskt. Kommuner bör aktivt förebygga och bekämpa felaktig folkbokföring genom upptäckt och rapportering till berörda myndigheter.

Nacka kommun behöver stärka sitt förebyggande arbete mot välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan genom att implementera en tydlig process för att hantera oegentligheter. Det är även nödvändigt att utarbeta gemensamma strategier för att hantera dessa frågor, då det nuvarande ansvarsutkrävandet på övergripande nivå är oklart. En noggrann kartläggning av kommunens arbete med att förebygga, förhindra och upptäcka välfärdsbrottslighet är av stor vikt för att identifiera eventuella behov och brister. Idag har en kartläggning av Nacka kommuns arbete mot välfärdsbrottslighet påbörjats och en del i det berör även felaktig folkbokföring. Nacka kommun bör aktivt förebygga och bekämpa felaktig folkbokföring genom upptäckt och rapportering till berörda myndigheter likt annan form av välfärdsbrottslighet.

Kartläggning

Då det redan påbörjats en kartläggning som ska svara på om hur det preventiva arbetet mot välfärdsbrottslighet inom kommunen fungerar bör även arbetet med kartläggning av hur kommunen idag arbetar mot felaktig folkbokföring inkluderas i denna. Den kommer även att identifiera och sammanställa vilka ytterligare behov kommunens verksamheter

har i arbetet mot felaktig bokföring, vilka ”riskområden” det finns inom kommunens verksamheter samt hur misstänkt felaktig folkbokföring ska rapporteras och hanteras.

Plan för genomförande

Kartläggningen bör genomföras för samtliga nämnder i kommunen och de planerade intervjuerna med ansvariga direktörer som arbetar med frågan eller ansvarar för en berörd verksamhet bör vara en del av detta.

Kartläggningsområden och enheter

Kartläggningen genomförs via intervjuer med direktörer, utifrån följande frågeställningar;

- Hur verksamheterna idag arbetar med att förebygga och förhindra välfärdsbrott inklusive folkbokföringsbrott
- Huruvida det finns relevanta, framtagna rutiner/handlingsplaner angående välfärdsbrottlighet inklusive folkbokföringsbrott
- Hur lagar och rutiner efterlevs inom verksamheten
- Om det finns information om tidigare upptäckta och hanterade fall av eller misstänkt välfärdsbrottslighet i verksamheten inklusive folkbokföringsbrott
- Vad görs inte idag inom detta område som borde genomföras?

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser då detta redan ingår i enhetens uppdrag.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut medför inga konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Bilaga 1 Protokollsutdrag från kommunstyrelsen den 12 juni 2023 § 291

Bilaga 2 Politikerinitiativ (M, L, KD, C)

Jan Landström
Tf Säkerhetschef
Ledningsstaben/Säkerhet

Emrah Ercin
Säkerhetsstrateg
Ledningsstaben/Säkerhet